

voorstel aan de raad

Opgesteld door	Maatschappelijke Ontwikkeling Leeuwen, M.J. van (Maud)
Kenmerk	6022315
Vergadering	
Vergaderdatum	
Geheim	Nee
Beleidsveld	Onderwijs

Vaststelling Nota van uitgangspunten voorschoolse educatie 2020 - 2023

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

- 1 Bij het beleid voor voorschoolse educatie 2020 - 2023 de volgende uitgangspunten te hanteren: kwalitatief hoogwaardig aanbod, hoog bereik, eenvoud in de uitvoering en inzet op de peuters die het nodig hebben.
- 2 Bij de uitvoering van voorschoolse educatie uit te gaan van de landelijke ouderbijdragetabel voor alle aanbieders.
- 3 De voorschoolse educatie 2020 – 2023 te bekostigen door middel van subsidie en daarbij uit te gaan van een gelijk speelveld voor aanbieders.
- 4 Bij het verlenen van subsidie voor voorschoolse educatie te kiezen voor een beperkt aantal aanbieders.
- 5 De nota van uitgangspunten voorschoolse educatie 2020 - 2023 vast te stellen.
- 6 Als beschikbaar budget voor voorschoolse educatie in 2020 EUR 15,8 mln, in 2021 EUR 15,4 mln, in 2022 EUR 14,3 mln en in 2023 EUR 14,5 mln te hanteren.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris,

De burgemeester,

Drs. G.G.H.M. Haanen

Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie

Bijlages

Voorstel: Voorstel_11493

Bijlage: Afbeelding kinderopvang toeslag

Bijlage: Advies werkgroep Kwaliteit VE in Utrecht vanaf 2020 (april 2019)

Bijlage: Nota van Uitgangspunten Voorschoolse Educatie 2020-2023

Bijlage: STREKT TER VERVANGING Advies werkgroep Kwaliteit VE in Utrecht vanaf 2020

Eerdere besluitvorming

Beleidsregel voorschoolse educatie Gemeente Utrecht (juli 2018)

Beleidsregel Transitiekosten harmonisatie peuterspeelzaalwerk en kinderopvang Gemeente Utrecht (november 2018)

Uitvoering

Context

De gemeente Utrecht hecht veel waarde aan de ontwikkelkansen van jonge kinderen. Al geruime tijd investeren wij in goede voorschoolse educatie. Dat willen we blijven doen. We streven naar kansengelijkheid, wat niet betekent dat alle kinderen hetzelfde zijn. Onderwijs, omgeving en opvoeding versterken elkaar. De ambitie is dat kinderen die iets extra's nodig hebben, dat krijgen binnen een reguliere setting, conform de beginselen van passend onderwijs.

Wijziging wettelijk kader

Door een veranderde wettelijke context – Wet Harmonisatie Kinderopvang en Peuterspeelzaalwerk en de Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang zijn op 1 januari 2018 van kracht geworden – is het speelveld van voorschoolse educatie gewijzigd.

Het doel van de harmonisatie is een open speelveld te creëren onder gelijke kwaliteitseisen en te zorgen voor keuzevrijheid van ouders, zodat zij de vorm van voorschools aanbod kunnen kiezen die het best past bij hun situatie. De Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang heeft geleid tot wijzigingen in de eisen gesteld aan een goede basiskwaliteit en toegankelijkheid van de voorzieningen.

Korting op de onderwijsachterstandsmiddelen

Naast wijzigingen in het wettelijk kader, heeft er een landelijke herverdeling plaatsgevonden van de onderwijsachterstandsmiddelen, die leidt tot een sterke daling van deze middelen voor de gemeente Utrecht. Vanaf 2020 zal dat merkbaar zijn in de bekostiging. Bovendien is er de wettelijke verplichting om per 1 januari 2020 16 uur voorschoolse educatie aan te bieden aan peuters met een risico op taalachterstand in plaats van het huidige aanbod van 10 uur. Deze ontwikkelingen, -veranderde wet- en regelgeving, de korting op de onderwijsachterstandsmiddelen én uitbreiding van het aantal uren aanbod van voorschoolse educatie maken dat een aanpassing van het beleid voor voorschoolse educatie nodig is. In Utrecht hebben we de jaren 2018 en 2019 gebruikt om de transitie naar de nieuwe situatie vorm te geven. Samen met kinderopvangorganisaties en schoolbesturen is onderzocht hoe we het aanbod van voorschoolse educatie kwalitatief goed en het bereik hoog kunnen houden binnen de kaders van de nieuwe wetgeving.

Beslispunt

- 1 Bij het beleid voor voorschoolse educatie 2020 - 2023 de volgende uitgangspunten te hanteren: kwalitatief hoogwaardig aanbod, hoog bereik, eenvoud in de uitvoering en inzet op de peuters die het nodig hebben.

Argumenten

1.1 Hiermee worden de kaders geboden voor de uitvoering van voorschoolse educatie voor de komende periode

Conform de nota van uitgangspunten leggen we de komende periode, aansluitend aan die van het onderwijs achterstandenbeleid, bij het aanbod van voorschoolse educatie de focus op:

- Kwalitatief hoogwaardig
- Hoog bereik
- Eenvoud in de uitvoering
- Inzet op de peuters die het nodig hebben

Bij de uitvoering van voorschoolse educatie ligt de focus op peuters in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar. We zetten in op hoogwaardige kwaliteit en goede spreiding van het voorschools aanbod. De voorschool is toegankelijk voor alle peuters. Peuters met een risico op taalachterstand krijgen binnen de reguliere setting extra aandacht. Peuters van ouders zonder recht op kinderopvangtoeslag krijgen geen gesubsidieerde voorschoolse educatie maar kunnen voor opvang ook terecht bij de aanbieders van voorschoolse educatie. De

voorschool staat niet op zich zelf, er wordt verbinding gemaakt met de omgeving. We hechten belang aan inzet op ouderbetrokkenheid, signalering en doorverwijzing en het zorgen voor een vloeiende overgang naar het primair onderwijs.

Beslispunt

- 2 Bij de uitvoering van voorschoolse educatie uit te gaan van de landelijke ouderbijdragetabel voor alle aanbieders.

Argumenten

- 2.1 Dit zorgt voor eenduidigheid voor ouders en eenvoud voor aanbieders
Voor zowel aanbieders als ouders mag het geen verschil maken bij welke aanbieder voorschoolse educatie wordt afgenomen. We willen voorkomen dat ouders voor verschillende vormen van kinderopvang te maken krijgen met verschillende ouderbijdragetabellen. Voor aanbieders is eenvoud van belang; alle aanbieders werken voor alle ouders met dezelfde ouderbijdragetabel.
- 2.2 Kinderopvangtoeslag wordt alleen door het Rijk beschikbaar gesteld als de landelijke inkomensafhankelijke ouderbijdragetabel wordt gehanteerd
Het Rijk stelt middelen beschikbaar voor ouders die hun kind naar de kinderopvang brengen en hanteert hiervoor een landelijke ouderbijdragetabel. Het niet hanteren van de landelijke oudertabel maakt dat ouders geen gebruik kunnen maken van de kinderopvang toeslag en de gemeente de kosten draagt die anders door het Rijk worden vergoed. Afhankelijk van het aantal ouders dat een beroep kan doen op toeslag, is dit naar schatting een bedrag van € 3 mln dat nu door de gemeente wordt vergoed.
- 2.3 Er is geen juridische grondslag meer voor de Utrechtse ouderbijdragetabel
Doordat peuterspeelzaalwerk door de harmonisatie onder de wet kinderopvang is komen te vallen is er geen juridische grondslag meer voor een aparte Utrechtse oudertabel.

Kanttekeningen

- 2.1 Meer ouders dan nu moeten toeslag aanvragen
In de Utrechtse oudertabel wordt onderscheid gemaakt tussen ouders van een kind met of zonder risico op taalachterstand. In de landelijke oudertabel draait het alleen om het onderscheid of ouders al dan niet recht hebben op kinderopvangtoeslag (zie bijlage). Ouders die recht hebben op kinderopvangtoeslag, en een kind hebben met een risico op taalachterstand zullen nu, in tegenstelling tot voorgaande jaren, wel een aanvraag voor toeslag moeten doen om hun kosten (deels) gecompenseerd te krijgen. Om te voorkomen dat dit leidt tot een daling van het bereik zullen we in de beleidsregel als eis opnemen dat aanbieders ouders helpen bij het doen van de aanvraag voor kinderopvangtoeslag. Bovendien zal ook de gemeente door inzet van team toeleiding hulp bieden aan ouders die dat nodig hebben.
- 2.2 De bijdrage van ouders voor de voorschool stijgt
De Utrechtse oudertabel hield de ouderbijdrage op een erg laag niveau en was voor ouders van een kind met een risico op taalachterstand onafhankelijk van het inkomen. Invoering van de landelijke oudertabel en de verhoging van het aantal uren voorschoolse educatie naar 16 uur met ingang van 1 januari 2020, zal leiden tot een hogere ouderbijdrage. Voor een groot deel van de ouders zal dit niet tot problemen leiden. Voor de tweeverdieners met een laag inkomen onderzoeken we wat we kunnen doen en voeren we gesprekken met het Rijk om deze ouders te mogen compenseren. Samen met de partners in het veld zullen we in 2020 de bereikcijfers monitoren om daar waar nodig samen bij te kunnen sturen.

Beslispunt

- 3 De voorschoolse educatie 2020 – 2023 te bekostigen door middel van subsidie en daarbij uit te gaan van een gelijk speelveld voor aanbieders.

Argumenten

- 3.1 Dit sluit het best aan bij het resultaat dat we willen bereiken en het partnerschap met de aanbieders waar we naar streven

Samen met aanbieders zorgen voor een kwalitatief goed en dekkend aanbod in de stad is waar wij naar streven. Het opstellen van een beleidsregel op basis waarvan subsidie wordt verleend, lijkt daar het best bij aan te sluiten. Ook landelijk zien we dat subsidie wordt verleend door middel van een beleidsregel. De beleidsregel in een uitwerking van de voorliggende Nota van uitgangspunten voorschoolse educatie 2020 – 2023. In de beleidsregel zullen de eisen worden beschreven die de gemeente stelt aan de aanbieders van voorschoolse educatie. Deze eisen zijn gebaseerd op de adviezen die samen met partners in het veld zijn opgesteld (zie bijlage). Deze adviezen worden meegenomen in de afweging en concreter vertaald in de uitwerking van de beleidsregel. De beleidsregel zal uiterlijk 1 juli 2019 worden gepubliceerd.

Beslispunt

- 4 Bij het verlenen van subsidie voor voorschoolse educatie te kiezen voor een beperkt aantal aanbieders.

Argumenten

- 4.1 Dit komt tegemoet aan de eis van een open speelveld en keuzevrijheid voor ouders terwijl het sturing op spreiding en kwaliteit goed mogelijk maakt

Via een open en transparante procedure verleent de gemeente subsidie voor het realiseren van voorschoolse educatie aan een beperkt aantal partijen. Op die manier wordt vanuit de gemeente niet alleen gestuurd op kwaliteit maar ook op spreiding. Aanbieders zullen moeten samenwerken om een dekkend aanbod in de stad te realiseren.

Het aanbod is toegankelijk voor alle peuters. Kinderen met en zonder taalachterstand, van werkende en niet werkende ouders ontmoeten elkaar in de groep. Een gedifferentieerd aanbod, voorschoolse educatie binnen dagopvang en kortdurende opvang van peuters, is mogelijk.

Kanttekeningen

- 4.1 Er is minder keuzevrijheid dan bij een onbeperkt aantal aanbieders

Ouders hebben meer keuzevrijheid dan bij één aanbieder en minder dan bij een totaal open speelveld. Er is gedifferentieerd aanbod van dagopvang en kortdurende opvang met voorschoolse educatie mogelijk. Belangrijk is dat bij de uitvraag goed wordt gestuurd op de wettelijke eisen ten aanzien van kwaliteit en spreiding

Beslispunt

- 5 De nota van uitgangspunten voorschoolse educatie 2020 - 2023 vast te stellen.

Argumenten

- 5.1 Met het vaststellen van de nota van uitgangspunten voorschoolse educatie 2020 - 2023 past het beleid vanaf 1 januari 2020 binnen de veranderde wettelijke context

De Wet Harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk is op 1 januari 2018 van kracht

geworden. 2018 en 2019 hebben we in Utrecht benut om de transitie vorm te geven. Het is van belang nu de situatie te normaliseren en te gaan werken binnen de nieuwe wettelijke kaders. Met het vaststellen van de nota van uitgangspunten en de uitwerking daarvan in een beleidsregel wordt dat gedaan.

- 5.2 Met het vaststellen van de nota van uitgangspunten worden ook de kwaliteitseisen gesteld die deel uit zullen maken van de beleidsregel op basis waarvan subsidie kan worden aangevraagd.

De kwaliteitseisen die gesteld zullen worden komen voort uit het advies van een werkgroep waarin schoolbesturen en kinderopvangorganisaties waren vertegenwoordigd (zie bijlage). Het gaat om de volgende punten (in verkorte vorm): inzet op kinderen met een indicatie voor voorschoolse educatie, aanbieders van voorschoolse educatie bieden ook opvang aan peuters zonder indicatie en zonder recht op kinderopvangtoeslag (200 uur per jaar bekostigd door gemeente), voor minimal 50% van de dagdelen staat er een hbo-er of mbo-er met een associate degree op de groep, we bieden flexibiliteit binnen de groepen en in de wijze waarop de verplichte uren worden aangeboden, in het tarief wordt rekening gehouden met inzet op ouderbetrokkenheid, een vloeiende overgang naar het primair onderwijs en vroegsignalering en doorverwijzing.

Beslispunt

6. Als beschikbaar budget voor voorschoolse educatie in 2020 EUR 15,8 mln, in 2021 EUR 15,4 mln, in 2022 EUR 14,3 mln en in 2023 EUR 14,5 mln te hanteren.

Argumenten

- 6.1 De verdeling is conform hetgeen eerder is gecommuniceerd over de middelen voor onderwijsachterstanden in de raadsbrief van 25 maart 2019.

- 6.2 Hiermee wordt de in de nota van uitgangspunten beschreven kwaliteit binnen het beschikbare budget gerealiseerd.

De uiteindelijke 14,5 mln is het kader voor de kwaliteitseisen zoals vastgelegd in de nota van uitgangspunten. Het hogere budget in de eerste jaren kan gebruikt worden om de transitie in de voorschoolse educatie goed vorm te geven, inclusief de extra uren. Aan de ene kant omdat aanbieden van 16 uur minder meerkosten oplevert en daarom rendabeler werken mogelijk maakt. Daarnaast zien wij mogelijkheden voor doelmatiger werken. Ook zal de gemeente niet langer huisvestingskosten voor voorschoolse educatie vergoeden omdat een huisvestingscomponent is opgenomen in de basisuurprijs voor kinderopvang. Tevens kiezen wij ervoor het budget voor VE alleen voor kinderen met risico op een taalachterstand in te zetten. Wij verwachten daarom dat we de bestaande en beoogde kwaliteit kunnen realiseren binnen deze budgettaire kaders.

Kanttekeningen

- 6.1 De rijksmiddelen voor onderwijsachterstanden worden jaarlijks definitief vastgesteld door het ministerie van OCW.

Met de invoering van de nieuwe wijze van bepaling van de onderwijsachterstandsmiddelen worden de rijksmiddelen jaarlijks opnieuw vastgesteld op basis van een zogenaamde achterstandsscore in Utrecht op dat moment. Dit wordt berekend door het CBS.

Opgesteld door Maatschappelijke Ontwikkeling
Leeuwen, M.J. van (Maud)
Kenmerk 6022315
Vergadering
Vergaderdatum
Jaargang en nummer
Beleidsveld Onderwijs

Vaststelling Nota van uitgangspunten voorschoolse educatie 2020 - 2023

besluit

- 1 Bij het beleid voor voorschoolse educatie 2020 - 2023 de volgende uitgangspunten te hanteren: kwalitatief hoogwaardig aanbod, hoog bereik, eenvoud in de uitvoering en inzet op de peuters die het nodig hebben.
- 2 Bij de uitvoering van voorschoolse educatie uit te gaan van de landelijke ouderbijdragetabel voor alle aanbieders.
- 3 De voorschoolse educatie 2020 - 2023 te bekostigen door middel van subsidie en daarbij uit te gaan van een gelijk speelveld voor aanbieders.
- 4 Bij het verlenen van subsidie voor voorschoolse educatie te kiezen voor een beperkt aantal aanbieders.
- 5 De nota van uitgangspunten voorschoolse educatie 2020 - 2023 vast te stellen.
- 6 Als beschikbaar budget voor voorschoolse educatie in 2020 EUR 15,8 mln, in 2021 EUR 15,4 mln, in 2022 EUR 14,3 mln en in 2023 EUR 14,5 mln te hanteren.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op

De griffier
mr. M. van Hall

De voorzitter gemeenteraad
mr. J.H.C. van Zanen